

Bir ömre barabar Gadyr gijesi

Category: Edebi makalalar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Bir ömre barabar Gadyr gijesi KADIR GECESI ÖMRE BEDELDIR

Bismillahirrahmanirrahim

Ömre bedel bir gece olabilecek kadir gecesini rahmetiyle bizlere ikram buyuran yüce Allah'ımıza hamd ederim. Kadir gecesini Ramazan geceleri arasında aramamızı ve dua ile taçlandırmamızı öğütleyen aziz Peygamberimiz, biricik hayat önderimiz Hz. Muhammed'e salât ve selam ederim.

Bu sohbetimizde Kadir Gecesi konusunu işlemeye çalışacağız. Rabbimden bu sohbetimizi Dünya ve ahiret hayatımız hakkında hayırlara vesile kılmasını diliyorum.

■ Haram Aylar, Ramazan ve Cuma Farklıdır

Gündüzleri, geceleri, ayları ve yılları oluşturan tabîat kanunlarını halk eden yüce Allah'ımızdır. Rabbimizin ayrıcalıklı kıldığı süreçler dışındaki bütün zamanlar, tüm geceler birbirlerine eşittirler.

Hac aylarını içine alan, dört büyük haram ay, bir diğer anlatımla dört büyük barış ayı Rabbimiz tarafından ayrıcalıklı kılındığı gibi, oruç ibadetinin tahsis buyurulduğu Ramazan da farklıdır. Cuma günü de özellikli bir zaman dilimidir.

Kadir gecesi ise üstünlüğünü Kur'an'ın bildirilerinden alan muhteşem bir gecedir.

Kadir gecesiyle ilgili olarak yüce Mevla'mız hayat kitabımız Kur'an-ı Kerim'de bir sûre indirmiştir. Kadir Sûresi denilen bu sûrede, Kadir gecesinin özelliği ve güzelliği özetlenmiştir. Bu surede Rabbimiz şöyle buyurur:

“Biz, Kur'an'ı, (Kur'an'ın insanın yaratılışını ve bilgiye yetenekli kılınışını konu alan ilk ayetlerini) Kadir gecesinde indirdik. (Ey Peygamber/ bu sûreye muhatap olan ey insan!) Sana Kadir gecesinin yüceliğini/hüküm gecesi oluşunu/

büyükliğini kim bildirebilir ? Kadir gecesini bin aydan daha hayırlıdır.

Rabbini koyduğu yasalar çizgisinde melekler ve (Vahiy meleği Cibrîl olan) er- Rûh (insanlara, canlılarla ve tabiata yönelik) her bir tür görev için bu gecede inerler de inerler. Bu gece fecrin/tanyerinin ağarmasına kadar devam edecek bir Selâmdır (güvenlik, günahlardan arınma ve yücelme gecesidir.)
”

Anlamını sunduğumuz bu sureyi, dört bölüm halinde açıklamaya çalışacağız. Ancak burada bir ilave daha yapalım: Yüce kitabımız Kur'an'ın Duhan sûresinin ilk ayetleri sanıldığı ve çoğu zaman anlatıldığı gibi Berat gecesine ilgili olmayıp Kadir gecesine alakalıdır. Kadir sûresi ile birlikte Duhan Sûresi'nin ilk ayetleri birlikte okunduğunda Kadir gecesinin anlamı daha iyi bir şekilde kavranabilir. Şimdi Kadir sûresini bölüm bölüm açıklamaya başlayabiliriz.

■ I. Kadir, Kur'ân'ın İndirildiği Gecedir

Kadir sûresinin ilk âyetinde şöyle buyrulmaktadır.

“Biz Kur'an'ı, (Kur'ân'ın insanın yaratılışı ve bilgiye yetenekli kılınışını konu alan ilk âyetlerini) Kadir gecesinde indirmeye başladık...”

Bu gecede indirilen Kur'ân veya Kur'ân'ın indirilen ilk ayetleridir, Bu sebeple Kur'an'la alakalı bazı bilgilerimizi hatırlamalıyız. Bu surenin indirilişinin bir amacı da bu konuyu hatırlatmak olsa gerektir.

■ Kur'ân Evrenseldir

Kur'an Allah'ın kitabıdır. Söz ve mâna olarak, 23 senelik zaman süreci içinde aziz Peygamberimiz Hz. Muhammed'e âyet âyet, sûre sûre indirilmiştir, Peygamberimiz tarafından okunmuş, tebliğ edilmiş, yazdırılmış ve hükümleri de uygulanmıştır. Ayrıca Peygamberimiz ve müminler tarafından ibadet dili olarak da kullanılmıştır.

Güzel kardeşlerim, Kur'an belli bir zaman süreci ile ilgili olarak gönderilmemiştir. Kur'an evrenseldir. Tüm insanlığa hitap eden kitaptır. Kur'an Kıyamet Günü'ne kadar geçerli ilahi yasalar dizisidir. O'nu bize tebliğ eden ve açıklayan Hz. Muhammed de evrenseldir, Peygamberliği Kıyamet Günü'ne kadar geçerlidir.

■ Kur'ân Allah'ı ve İnsanı Tanıtır

Kur'an bize bütün varlıkların halıkı olan yüce Mevla'mızı tanıtır. O, bize evreni açıklar. Kur'an bize insanı ve onun ebediliğe erdirilmiş sorumlu bir varlık olduğunu öğretir. Kur'an bize yeryüzü tarihini, peygamberler örneğinde özetler. Kur'an bize insanın insanı sömüremeyeceği muhteşem bir hayat düzeni de sunar.

■ II. Kadir Bin Aydan Daha Hayırlı Olan Gecedir

Güzel kardeşlerim; sûrenin ikinci bölümünde şöyle buyuruluyor: " Kadir gecesi bin aydan daha hayırlı bir aydır."

Sevgili kardeşlerim; bin ay ve fazlası, uzunca bir insan ömrüne tekabül eder. Dolayısıyla ayetin bu bölümünün anlamı şudur: bu gece ömre bedel bir gecedir. Ondan da hayırlıdır.

Bin ay ve daha da fazlasından hayırlı bir gece. Hayırlı bir gece de, nasıl hayırlı bir gece? Kur'an bize bunu açıklamıyor. Ama 'Hayır' Kur'an'ın kullandığı kavramlardan biridir. İyi olan, güzel olan, doğru olan, ferde, aileye, topluma yarar sağlayan Allah'ın rızası kazanılabilecek her bir şey hayırdır. Böylesi genel bir anlamı düşünerek ayete bir daha bakabiliriz. Kadir gecesi değerlendirebilecekler için yalnızca biz müminler hakkında değil, tüm insanlar hakkında bin aydan daha hayırlı olabilecek bir gecedir. Böyle bir geceyi bize ihsan buyurduğu için yüce Mevla'mıza hamd ederiz.

■ III. Kadir Meleklerin Görevlerle İndiği Gecedir

Ayetin sevgili kardeşlerim; Kadir sûresinin üçüncü bölümünde şöyle buyrulmaktadır.

"Rabbinin koyduğu yasalar çizgisinde melekler ve (Vahiy meleği

Cibrîl olan) er- Rûh (insanlara, canlılarla ve tabiata yönelik) her bir tür görev için bu gecede inerler de inerler.”

■ Meleklerin Varlığı ve Özellikleri

Sevgili kardeşlerim; melekler, Allah'ın insanlardan önce nûrdan yarattığı varlıklardır. Onların varlığına iman etmek farzdır. Melekleri inkâr, kişiyi kâfirlerden kılar. Nûrani bir maddeden yaratıldıkları için, aslî hüviyetleri içinde ancak peygamberler tarafından görülebilirler. Göklerde yaşarlar, görevleri gereği yeryüzüne de inerler. Erkeklik ve dişilikleri yoktur. Yemezler, içmezler ve uyumazlar, süratle gider ve gelirler. İnsan sûreti dâhil değişik suretlere girebilirler. Onların evrenle ve özelde insanlarla ilgili görevleri vardır. Meleklerin Kadir gecesi yeryüzüne inişi daha bir geneldir. İslam bilginleri bu inişin doğumlarla, ölümlerle, rızıklarla, tabiat olaylarıyla ilgili olduğu üzerinde müttefiktirler. Âyetlerin işaretleri de bu yöndedir.

■ Doğumlar, Rızıklar ve Ölümler Kader Planıyladır

Şura sûresinin 49. ila 50. âyetlerinde açıklandığı üzere dilediğine kız, dilediğine erkek, dilediğine erkek ve kız veren, istediğini de kısır kılan yüce Allah'tır.

Rızıklar da Yaradan'ın tekelindedir. O her bir canlının rızıkını üstlenen Rab'dır. Kur'an Ankebut suresinin 60. ayetinde bizleri şöylece uyarır:

“Nice hayvanlar, sürüngenler böcekler vardır ki onlar kendi rızıklarını taşıyamazlar. Onları da sizi de Allah rızıklandırıyor.”

Doğumlar ve rızıklar gibi ömürler de İlâhi Kader'le programlıdır. Bu gerçek Âl-i İmran 145 de şöyle açıklanır: “Her bir nefsin ölümü yalnızca Allah'ın yasasına bağlıdır. Belli bir süreye göre yazılmıştır...”

Kadir, Fecire Kadar Selâm Olan Gecedir

Bu gece güneşin batışından tan yeri ağarıncaya kadar, Kur'âni ifadeyle fecrin doğuşuna kadar selam olan gecedir:

“Bu gece fecrin/tanyerinin ağarmasına kadar devam edecek bir Selâmdır (güvenlik, , günahlardan arınma ve yücelme gecesidir.)”

Fecir, orucun başlayacağı ve sabah namazının kılınabileceği ilk vakittir.

Kardeşlerim! Sûrede geçen “Hayır” sözcüğü gibi “Selâm” sözcüğü de açıklanmıyor. “Selâm” anlamı geniş olan Kur’an kavramlarından biridir.

“Selâm” Allah’ın isimlerinden biridir. Müslümanlar arasında selamlaşma şeklidir. Meleklerin, müminleri Cennet kapılarında hoş geldin diyerek karşılarken kullanacakları ifadedir. Cennetliklerin selâmlaşma biçimidir ve Kur’an’da selâm, Hz. Yahya ve İsa örneklerinde görüldüğü gibi; doğum günü ile, ölüm günü ile ve de diriliş günü ile alakalandırılan bir kavramdır. Bu kavramın geniş anlamlarından hareketle Kadir Gecesi’nin bir manen diriliş, günahlardan arınış, mutluluğa açılış gecesi olduğunu söyleyebiliriz.

Ali Rıza DEMİRCAN – 21 Nisan 2021 Edebi makalalar